A°. 1857. N°. 238.

Opregte Donderdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 8 October.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

WEENEN, 4 October.

Eergisteren is de Keizer, van zijne reis naar Dresden en Weimar terugkeerende, te Praag aangekomen, en heeft hij den togt naar Ischl, over Budweis, voortgezet.

— Na de keizerlijke conferentien te Stuttgart en te Weimar, is het niet vreemd, dat er verschillende geruchten worden verbreid, omtrent de maatregelen, welke genomen zullen worden om in de voornaamste staatkundige aangelegenheden, die nog onbeslist zijn gebleven, te voorzien. Daaronder behoort ook het gerucht van het houden van een europeesch Congres in Parijs, tot regeling der staatsregtelijke betrekkingen der vorstendommen, van de vraagstukken, welke Italie betreffen, en ook van die, welke betrekking hebben op de verpligting van Denemarken tot de duitsche aan dien Staat verbonden hertogdommen. Hetgeen deswegens wordt verbreid, berust, wel is waar, op een bloot gerucht, maar in kringen, in welke men goed onderrigt kan zijn, wordt dit geenszins als geheel ongegrond aangemerkt.

De oostenrijksche gezant te Parijs, de heer *v. Hubner*, welke met bijzondere instructien van hier naar het kamp van Châlons is vertrokken, heeft reeds met den telegraaf bijzonderheden, nopens zijn bedrijf aldaar, medegedeeld, die in vele opzigten bevredigend zijn geoordeeld, en aanleiding kunnen geven tot het ophouden der bestaande spanning tusschen Oostenrijk en Frankrijk, ten aanzien van de aangelegenheden der vorstendommen.

— Men herinnert zich den feestdronk, welke, bij de opening van den spoorweg naar Triest, door den minister van Financiën, betreffende de doorgraving van de landengte van Suez, is uitgebragt. De Regering heeft het daarbij niet laten berusten, maar heeft haren gezant te Konstantinopel gelast, al zijnen invloed aan te wenden, ten einde van den Sultan te verkrijgen de bevestiging van den ferman, bij welken de Onderkoning van Egypte aan den heer *de Lesseps* vrijheid tot het aanvaarden dezer onderneming heeft verleend, — doch welke bevestiging tot dus verre door den Sultan is teruggehouden.

— Den 2den heeft men op den spoorweg naar Triest een onheil te betreuren gehad. Een personen-trein is tusschen Kapfenberg en Bruck, bezuiden den Sommering, tegen een goederen-trein aangereden. Van de reizigers is niemand gedeerd, maar twee stokers zijn omgekomen, en twee conducteurs ernstig gewond.

PARIJS, 5 October.

De minister van Koophandel, de heer *Rouher*, heeft geantwoord op het adres van de Kamer van Koophandel te Bordeaux, in 't welk de aandacht wordt gevestigd op den toestand der fransche bezittingen in Azie. De minister heeft de verzekering gegeven, de Regering geene maatregelen zal veronachtzamen, welke zullen kunnen strekken tot waarborging der veiligheid van die bezittingen; — dat hij zich deswegens heeft verstaan met zijnen ambtgenoot voor de Marine, die, in afwachting van hetgeen verder noodig zal worden geoordeeld, aanvankelijk heeft gelast, dat van de chinesche station een oorlogschip naar Pondichery zal worden gezonden.

Het half-officiële dagblad *la Patrie* vestigt de aandacht op dezen ministeriëlen brief, en voegt daar de voor Engeland niet zeer vleijende verklaring bij, dat de veiligheid der fransche bezittingen in Indie niet meer is gewaarborgd, nadat Engeland aldaar zoo magteloos is geworden; — dat de protectie dezer mogendheid nagenoeg tot niets is verminderd; — dat het noodig is om die protectie toetevertrouwen aan de fransche troepen en de fransche vlag, en dat men thans alzoo weder getuige is van de allezins vredelievende wijziging van eene der gewigtigste bepalingen van de verdragen van 1815.

— Het *Journal des Débats* verdedigt zich heden tegen de aanvallen van *la Gazette de France*, als of het van beginselen zou zijn veranderd omtrent de aangelegenheden van Britsch Indie.

Wat voorts de wijze aangaat, waarop *le Siècle* waardeert hetgeen laatstelijk door de *Débats* is aangevoerd, wordt in het laatstgemelde orgaan het navolgende aangemerkt:

„ De *Siècle* schijnt, evenwel altijd met de grootste omzigtigheid, de meening aftekeuren, welke wij laatstelijk hebben geopenbaard omtrent de indische aangelegenheden en de weinige sympathie, welke voor Engeland door die gebeurtenissen is opgewekt in Europa en meer in 't bijzonder in Frankrijk. Wij hebben dat blad verzocht zich dienaangaande meer bepaald te verklaren. Daarop antwoordt *le Siècle* heden, dat wij ons, wat zijne bedoelingen aangaat, hebben bedrogen, en hij alleen heeft willen constateren, wat door ons is aangevoerd, zonder het te hebben willen beoordeelen. Wij vragen thans op onze beurt, wat die zoo vreemde terughoudendheid beteekent? Of *le Siècle* in ons gevoelen deelt, dan wel of het genoemde blad zich slechts verpligt acht om eenigermate toetegeven aan de publieke opinie? Op onze beurt zouden wij wel eens willen overgaan tot het constateren van deze bekentenis van *le Siècle*, zonder dat wij voornemens zijn om die aftekeuren."

Terwijl de drie voornoemde bladen elkander op die wijze verwijten, dat zij zich niet gelijk blijven, mengt ook het ultramontaansche hoofdorgaan zich in den strijd, door aantemerken, dat *la Gazette de France* aanvankelijk Rusland heeft uitgenoodigd om in Azie de plaats van Engeland intenemen, want dat het voor Europa onverschillig is, wie Indie bezit, en dat het genoemde legitimistische orgaan naderhand die verklaring heeft toegelicht op eene wijze, waaruit zou moeten worden afgeleid, dat in de kolommen van *la Gazette de France* de woorden eene geheel andere beteekenis hebben dan in de woordenboeken.

PARIJS, 6 October.

In het republikeinsch-gezind orgaan *le Siècle* wordt heden een betoog gevonden, 't welk eenigermate kan worden beschouwd als een staatkundig programma van dat blad, aangaande Engelsch-Indie. Onder anderen zegt hetzelve te dezer zake, dat het nooit voor Engeland eene blinde en als het ware stelselmatige sympathie heeft gevoeld. — Het *Journal des Débats* merkt dienaangaande op, dat het niet te denken is, dat deze verklaring tot hetzelve is gerigt, vermits er geene redenen bestaan tot een zoodanig protest van de zijde van *le Siècle*, maar dat niettemin die verklaring de aandacht overwaardig is thans, nu het meer en meer blijkt, hoe Frankrijk in het bijzonder, en Europa in 't algemeen ten aanzien van Engeland gestemd zijn.

— Het wordt hier niet onopgemerkt gelaten, dat de Keizer van Rusland te Stuttgart heeft verlangd, te worden aangemerkt als een lid van de koninklijke wurtembergsche familie, waardoor elk bezwaar van voorrang, volgens de etiquette, als uit den weg geruimd kon worden beschouwd.

Voor 't overige blijkt het meer en meer, dat de zamenkomst der Keizers van Rusland en van Oostenrijk te Weimar algemeene verwondering heeft te weeg gebragt, en dat de Koning van Pruissen sedert lang reeds die zamenkomst heeft voorbereid en mogelijk gemaakt. Aanvankelijk had de Koning de vereeniging der drie Keizers te Berlijn gewenscht, waardoor de zamenkomsten te Stuttgart en te Weimar zouden zijn vervallen. De verbittering van het russische Hof tegen Oostenrijk is echter van dien aard geweest, dat het eerste ontwerp van den Koning van Pruissen heeft moeten worden opgegeven. Daarna schijnt de Koning evenwel zijn neef, Keizer *Alexander*, tot andere gedachten te hebben gebragt. Als de oom van den Keizer van Rusland heeft hij waarschijlijk met eenig gezag kunnen spreken, en vermits de Koning ook de oom is van den Keizer van Oostenrijk, is hij als de natuurlijkste bemiddelaar opgetreden tusschen de twee Souvereinen, tot het bewerken eener verstandhouding, die het allereerst door het Hof van Weenen werd verlangd.

De eerste stappen, welke zijn beproefd tot het herstel der verstandhouding tusschen Oostenrijk en Rusland, dagteekenen van het laatst van 1856. Na het uit den weg ruimen van het bezwaar, betreffende Bolgrad, waren voorstellen gedaan door het Kabinet van Weenen aan dat van Petersburg, die toen zeer bepaald zijn van de hand gewezen. Welligt hebben de bijzonderheden der destijds gevoerde correspondentie eene uitkomst opgeleverd, welke de zamenkomst te Weimar mogelijk heeft gemaakt.

LONDEN, 5 October ('s avonds).

Dat de Regering het Parlement nog voor het einde van dit jaar weder zal bijeenroepen, wordt door de ministeriële bladen als onwaarschijnlijk voorgedragen. „ Op dit oogenblik (zegt de *Globe*) kan daaromtrent nog niets met zekerheid medegedeeld worden, omdat niemand weet, welke gebeurtenissen in de eerstvolgende weken kunnen voorvallen en de raadpleging der Volksvertegenwoordiging noodzakelijk maken; doch, te oordeelen naar de reeds bekende gebeurtenissen en naar hetgeen volgens de waarschijnlijkheid in de eerstvolgende maanden te verwachten is, meenen wij, dat er thans geene bijzondere reden bestaat om eene vervroegde bijeenroeping van het Parlement te gemoet te zien."

Het genoemde blad doet daarbij opmerken, dat de meening, alsof de spoedige zamenkomst van het Parlement noodig zou zijn om de O. I. Compagnie door financiële maatregelen te ondersteunen, ongegrond is. De O. I. Compagnie heeft nu wel de 40,000 man europesche troepen te onderhouden, die boven het gewone getal van hier naar Indie gezonden zijn; maar daarentegen is zij ontlast van de veel aanzienlijker kosten der in opstand geraakte inlandsche regimenten. Het transport van die 40,000 man komt ten laste der indische kas, en hare inkomsten zullen zeer veel lijden door den opstand; maar om in het daardoor te verwachten tekort te voorzien, heeft de O. I. Compagnie reeds eene 6 pcts. geldleening geopend, en het laat zich aanzien, dat deze leening, waarvoor in O. Indie zelf laatstelijk reeds veel ingeschreven werd, tot stand zal komen, zonder dat een waarborg van het moederland daartoe vereischt zal worden. Mogelijk is het, dat de O. I. Compagnie later nog maatregelen zal nemen, die de bemoeijing van het Parlement zullen vereischen; maar de beraadslaging daarover zal dan, zonder overhaasting, in den loop der gewone zitting moeten geschieden.

Wat verder het gouvernement van het moederland betreft, daarvoor wordt, volgens de *Globe*, op dit oogenblik evenmin eene bijeenroeping van het Parlement gevorderd. De maatregelen tot herstel van de rust en van het britsche gezag in O. Indie moeten veeleer te Calcutta, dan te Londen, genomen worden. Hetgeen men hier verrigten kan, bestaat slechts in het afzenden van al hetgeen noodig is, ten einde de overheden in Indie in staat te stellen om met kracht den opstand te dempen. Daartoe is het gouvernement reeds volkomen in staat, zonder dat het eene verdere of meerdere magt van het Parlement behoeft. Voor elk regiment, dat naar Indie gezonden wordt, kan hier een ander, hetzij voor de dienst binnenslands, of in de kolonien, opgerigt worden. Met het vertrek der omstreeks 40 regimenten, welke van hier naar O. Indie afgezonden zijn, is de schatkist tevens ontlast van de kosten dezer troepen, en gedurende de twee laatste maanden is de krijgsmagt hier te lande aanmerkelijk geringer geweest dan waarvoor gelden waren toegestaan. Eerst nu, na den afloop van den oogst, wordt die krijgsmagt in belangrijke mate gaandeweg weder aangevuld. De militie zal in grooter getale, dan eerst beraamd was, worden in dienst gesteld; maar ook daardoor zullen de sommen, welke door het Parlement voor de gewone militaire dienst toegestaan zijn, niet overschreden worden. Het genoemde blad besluit deze opmerkingen aldus:

„ De goede gezindheid en de geestdrift der bevolking openbaren zich sterker dan ooit. Gedurende de vier laatste weken hebben 4500 rekruten bij het leger dienst genomen, welk getal zelfs gedurende den oorlog in de Krim niet bereikt werd, ofschoon toen voor de manschappen eene mindere lengte dan nu gevorderd werd en dagelijks zeer vele manschappen bij de militie dienst namen. Nu dat dezer dagen de voor de rekruten gevorderde lengte verminderd is, en slechts 25000 man der militie opgeroepen zijn, zullen nog veel meer manschappen dienst nemen. Mogt het uitzenden van versterking dringend noodig worden voor dat de nu in dienst genomen rekruten daartoe geschikt zijn, dan kunnen dadelijk nog 10,000 man uit het koningrijk en 5000 man uit de garnizoensplaatsen van de Middellandsche zee afgezonden worden, want men mag van de vaderlandsgezindheid der militie verwachten, dat zij bereid zal wezen om de regimenten van het staande leger in die garnizoensplaatsen te vervangen. — Wij kunnen derhalve veilig zeggen, dat de zaken hier te lande zich in een gewenschten toestand bevinden."

— H. M. zal den 13den dezer van Balmoral de terugreis naar Londen aannemen, en bij die gelegenheid den graaf *van Aberdeen*, op Haddo-house, met een bezoek vereeren. Den 14den zal de togt van het laatstgenoemde kasteel naar Edimburg, en den volgenden dag naar deze hoofdstad voortgezet worden.

— De bladen van Nieuw-York van 22 September, heden met de *Europa* te Liverpool aangebragt, behelzen geen belangrijk staatkundig nieuws, maar zijn opgevuld met bijzonderheden omtrent het vergaan van het stoomschip *Central America*, hetwelk in den nacht van 12 September in de golf van Mexico bij een zwaren storm een lek bekomen heeft en gezonken is. Dat schip was van Havanna naar Nieuw-York bestemd, en had, behalve eene bemanning van 101 koppen, 491 passagiers aan boord, benevens 1,600,000 dollars aan goud. Er zijn, voor zoo veel bekend is, slechts 173 personen gered.

LONDEN, 6 October.

De schrijvers van de *Times* nemen heden de bewindhebbers van de O. I. Compagnie in hunne bescherming, en beweren, dat men deze ten onregte verantwoordelijk wil stellen voor de onheilen, die thans in Britsch-Indie plaats hebben. Zij vermeenen, dat deze gezagvoerders behooren tot de meest kundige personen, welke de maatschappij in het besturen van handels-aangelegenheden kan opleveren, en dat zij, door hunne voortvarenheid en veerkracht allezins bevoegd zijn geweest om al wat engelsch kon worden genoemd te bevorderen; — dat derhalve de natie veeleer, dan de Compagnie, zich ten aanzien der aantewenden middelen heeft bedrogen: — dat ook de Compagnie in Indie niet is begrepen, ten aanzien der diensten, die zij daar te lande heeft willen bewijzen, doch dat dit geene verwondering kan baren, want dat dergelijke miskenning van minderen ten aanzien van meerderen ook in Engeland niet zeldzaam is.

De genoemde schrijvers vermeenen, dat de bewindhebbers der Compagnie voortaan in Indie naar allezins gewijzigde beginselen zullen dienen te werk te gaan, maar ontveinzen niet, dat dit eene zware taak zal wezen.

BRUSSEL, 6 October.

Gisteren op den middag heeft de plegtige opening plaats gehad der lessen van de vrije brusselsche Universiteit, in tegenwoordigheid van een talrijk en aanzienlijk publiek. De heer *Verhaegen* heeft, in zijne betrekking als administrateur-inspecteur, even als bij vorige gelegenheden, de openings-rede uitgesproken en zich daarbij weder beijverd om de hoofden van huisgezinnen gerusttestellen omtrent de aanvallen, waaraan de genoemde inrigting van onderwijs nog gedurig is blootgesteld van de zijde der episcopale dagbladpers, na het vonnis, 't welk in het laatstverloopen jaar door de bisschoppen in hunne mandamenten over haar is uitgesproken.

Het hier uitkomende liberale hoofdorgaan laat zich over deze openings-plegtigheid in dezer voege uit:

„ Nooit te voren is de geest van onverdraagzaamheid en overheersching minder bedekt geweest, nooit is de rigting der clericale partij voor ieder duidelijker geworden, dan bij gelegenheid der afkondiging van die betreurenswaardige bisschoppelijke mandamenten, welker bekendmaking indedaad het kenmerk van een publiek schandaal heeft gehad. Wat het episcopaat verlangde, was de eenheid van het onderwijs onder de onmiddelijke contrôle en het regtstreeksche bestuur van de geestelijkheid; wat men in de brusselsche Universiteit afkeurde, waren geenszins de zwakheid en de dwalingen van het door haar gegeven onderwijs, maar, zooals de heer *Verhaegen* zeer te regt heeft doen uitkomen, de vrijheid van de studien, de vrijheid van het wetenschappelijke onderzoek, het opsporen van de waarheid, met behulp van de menschelijke rede en de logica van het gezond verstand, Ziedaar wat aan de bisschoppen de bittere bewoordingen in de pen heeft gegeven, welke zij hebben gerigt tegen de voornaamste onzer vrije instellingen van onderwijs, en welke hen hebben aangespoord om met eene zoo weinig christelijke hevigheid den wijsgeerigen geest onzer Universiteit te doen veroordeelen.

„ Maar de tijd is voortgegaan, nadat al die hartstogtelijke aantijgingen waren uitgesproken, en het gezond verstand van het publiek heeft naar billijkheid uitspraak gedaan. De hoofden van huisgezinnen hebben, in stede van zich schrik te laten aanjagen door de hevige uitvallen van het episcopaat, begrepen, dat het regt en de gezonde rede zich met meer matiging uitlaten en de bisschoppen hen in de hoofdzaak slechts de keuze overlieten tusschen geestdrijverij en vrijheid. Zooals te verwachten was in een land als het onze, hebben zij zich voor de vrijheid verklaard.

„ De uitstekende veroveringen, welke de kweekelingen der brusselsche Universiteit hebben behaald bij alle academische vergelijkende examens, strekken meer dan iets anders ten bewijze, dat de hoofden der huisgezinnen juist hebben geredeneerd, toen zij hunne kinderen aan onze vrije Universiteit toevertrouwden. De genoemde instelling telt thans een grooter getal kweekelingen dan ooit te voren en verkeert in eenen toestand van volkomen welvaart. De Raad der provincie Braband en evenzeer de stedelijk Raad van Brussel blijven haar beschermen, en de Regering zelve heeft begrepen, dat zij eene inrigting van eene zoo hooge wetenschappelijke waarde behoort te ontzien. Al deze gunstige omstandigheden strekken ruimschoots tot vergoeding aan de hoogleeraren en bestuurders der brusselsche Universiteit voor de krenking, welke voor hen een gevolg is geweest van de kwaadwillige aantijgingen, aan welke zij ten doel hebben gestaan."

De rede van den heer *Verhaegen* is zeer toegejuicht, en vooral die zinsneden, welke door den spreker tegen het episcopaat zijn gerigt, hebben aanleiding gegeven tot luide en langdurige bijvals-betuigingen.

BRUSSEL, 7 October.

In de zitting van den gemeenteraad der stad Gend, gehouden op eergisteren, is het adres, waarbij de Koning wordt verzocht tot de vernietiging van zijn besluit van 31 Augustus overtegaan, met 15 tegen 12 stemmen aangenomen.

's GRAVENHAGE, 7 October.

Onder dagteekening van den 5den October heeft de commissie van rapporteurs van de afdeelingen der Tweede-Kamer, welke commissie bestaat uit de heeren *Sander*, *v. d. Poel*. *Heemskerk*, *Dirks* en *Gevers*, het verslag vastgesteld, wegens het onderzoek van het bekende voorstel van den heer *Dullert*, tot wijziging van art. 132 van het reglement van orde der Kamer.

Daaruit is gebleken, dat de kleinere helft der leden van de Kamer deel aan dit onderzoek heeft genomen. Van deze hebben eenige leden de vraag, of tegen het bedoelde voorstel geene grondwettige bezwaren aanwezig waren, op den voorgrond gesteld, en hebben deze, met het oog op het prerogatief der Kroon, betreffende het vermogen tot het sluiten der zittingen, gemeend dit toestemmend te moeten beantwoorden, en hebben zij zich verklaard voor het onveranderd behoud van het bedoelde art. 132 van het reglement.

De meerderheid der in de afdeelingen aanwezige leden heeft zich niet met deze bedenkingen vereenigd. Zij hebben gemeend, dat, met eerbiediging van het regt der Kroon, dit regt geenszins in zoodanigen omvang zou behoeven te worden opgevat, dat daarop geene uitzonderingen konden worden gemaakt, zelfs dan niet, als de Regering en de Kamer het over de wenschelijkheid daarvan met elkander eens waren.

Verder komt in het verslag voor, dat, indien al eenige verandering in het bedoelde art. mogt worden gebragt, vele leden de voorkeur zouden geven aan het voorstel der commissie boven dat van den heer *Dullert*.

Gebruik makende van de bevoegdheid, haar bij art. 35 van het reglement van orde toegekend, heeft de commissie van rapporteurs ten slotte in bedenking gegeven om, aan het einde der te houden openbare beraadslaging over dit onderwerp, de volgende vragen aan eene hoofdelijke stemming te onderwerpen: „1°. Zal 'er eene verandering in art. 132 van het reglement van orde worden gebragt, zooveel noodig, na overleg met de Regering? 2°. Zoo ja, verklaart men zich voor het voorstel van den heer *Dullert*, gelijk het daar ligt? 3°. Zoo neen, vereenigt men zich met dit voorstel, behoudens wijzigingen en aanvullingen, in het tegenwoordig verslag aangeduid? Werd deze laatste vraag toestemmend beantwoord, dan zou eene commissie van vijf leden met de redactie van deze bedoelde wijzigingen en aanvullingen dienen te worden belast, die dan nader door de Kamer zouden worden goedgekeurd. Bij een ontkennend antwoord op de derde vraag, zoude moeten volgen: 4°. Vereenigt men zich met de strekking van het voorstel der commissie, zoodanig als dit op bladz. 5 van haar verslag is uitgedrukt? en 5°. Zoo ja, zal dan de voorzitter der Kamer worden gemagtigd om de Regering uit te noodigen, haar gevoelen over dat voorstel te doen kennen?"

Was die magtiging verleend, en verklaarde de Regering zich ongenegen om in het denkbeeld der commissie, 't welk als dan dat der Kamer zou zijn geworden, te treden, dan zoude men de zaak moeten laten varen. In het tegenovergesteld geval, zoude, op de verklaring van de Regering, de opdragt aan eene commissie van redactie moeten volgen om de noodig geworden veranderingen in het reglement te ontwerpen, en der Kamer ter goedkeuring voortedragen.

— Z. M. heeft, bij besluit van den 3den dezer, den majoor *D. Voogt*, adjudant in het prov. comm. van Gelderland, op pensioen gesteld.

— Zijne Majesteit heeft, bij besluiten van 3 Oct., 1°. benoemd: bij den generalen staf: tot majoor, den kapt. *J. A. van den Bosch*, van dien staf; tot kapiteins de 1ste luit[s]. *L. R. J. A. Roosmale Nepveu* en *J. M. van der Star*, beiden insgelijks van den gen. staf; bij den prov. staf, tot majoor en adj. in het prov. comm. van Gelderland, den kapt. *L. J. S. von Motz*, van den gen. staf; — bij den plaats. staf, tot 1sten luit., den 2de luit. *W. H. A. Gersom*, pl. adj. 2de kl. te Venlo; — bij het wapen der infanterie: tot 1ste luit., de 2de luit[s]. *F. B. A. Grooss*, *A. J. J. L. Prinsen* en *C. J. H. van Vlierden*, van het wapen, voor den tijd van vijf jaren van het leger hier te lande gedetacheerd bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indie; bij het 3de reg., tot 1sten luit., den 2den luit. *W. C. H. Eichholtz*; bij het 4de reg., tot 1ste luit., den 2de luit. *E. M. A. Bijleveld*; bij het 5de reg., tot 1ste luit., de 2de luit[s]. *E.* baron *van Aylva Rengers*, *L. F. van Otterloo*, *S. C. E. D. Verschoor* en *D. J. A. Millioen*; bij het 6de reg., tot kapiteins 3de kl. de 1ste luit[s]. *L. W. Bilderdijk* en *J. C. C. Thiel*; bij het 7de reg., tot 1ste luit[s]., de 2de luit[s]. *J. H. Witsenborg* en *G. F. Zurich*; bij het alg. depôt van discipline, tot 1sten luit., den 2den luit. *J. H. Michaëlis*; — en 2°. overgeplaatst: bij den gen. staf, de 1ste luit. *M. F. J. Phaff*, van het 2de, en *M. J. Nolthenius de Man*, van het 1ste reg. inf.; bij het reg. gren. en jagers, den 2den luit. *P. A. Scheltus*, van het 5de reg. inf.

— Bij kon. besluit van 21 Sept. is de heer *A. Magnin*, adjunct-commies bij het bestuur der provincie Drenthe en waarnemend inspecteur der jagt en visscherij aldaar, benoemd tot adsistent voor de dienst der Nederl. bezittingen ter Kuste van Guinea.

HAARLEM, 7 October.

Berigten uit Madrid van den 5den October melden, dat het ceremonieel, 't welk bij de aanstaande verlossing van H. M. de Koningin zal moeten worden in acht genomen, thans is geregeld en openbaar bekend gemaakt.

Verder wordt gemeld, dat bij koninklijk besluit is bepaald, dat eerlang statistieke tabellen zullen worden opgemaakt van al de rijkdommen, welke Spanje in zich bevat.

In de teregtzitting van het Hof van Z. Holl. van heden, 7 October, heeft de heer advocaat-generaal de voordragt van zijn requisitoir ten einde gebragt, en ten slotte geconcludeerd, dat de serang *Sidin* wegens poging tot moedwilligen doodslag zal worden veroordeeld tot de straf van het tuchthuis van 5 — 10 jaren; *Pa-Seno*, wegens brandstichting, waardoor menschenlevens in gevaar zouden kunnen worden gebragt, tot de straf des doods, uittevoeren binnen de stad Rotterdam, en dat overigens de beschuldigden zullen worden veroordeeld, wegens verschillende misdrijven, als wederspannigheid, desertie van het schip en diefstal, tot eene tuchthuisstraf van 5 tot 10 jaren. — Daarop is het woord aan de verdedigers der aangeklaagden gegeven.

— In den gemeente-raad van 's Gravenhage is besloten om zich niet te vereenigen met het adres van den Raad van Arnhem, wegens de ongunstige werking van de armen-wet, op grond, dat deze aangelegenheid een punt van overweging bij de hooge Regering uitmaakt.

— Bij herstemming in het kiesdistrict Amersfoort, voor het lidmaatschap der Tweede-Kamer der Staten-generaal zijn uitgebragt 1711 stemmen, waaronder 12 van onwaarde, en daar van 976 op den heer *v. Asch v. Wijck* en 723 op den heer *Engelen*; weshalve de eerstgenoemde als zoodanig is verkozen.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

7 October 1857. 4½ *ure.*

	van	*tot*	*gebl.*		*van*	*tot*	*gebl.*
Ned. Thesaur.	—	—		*Polen* O. 4 p	79 15/16	80	—
„ N. Bank	—	—	—	*Pruiss.* O. 4½ „	—	—	—
W. Schuld 2½ p	63½	9/16	63½	„ A. 3½ „	197	—	—
„ . 3 „	76⅜	9/16	76⅜	*Oostr.* O. G. 5 „	—	—	—
„ . 4 „	97	1/16	97	„ „ 4 „	—	—	—
Amort. Sd. 3½	90⅞	91		„ Met. 5 „	72⅞	73⅛	72⅞
Handl. Ms. 4½ „	149¾	150¼	—	„ R. A. 5 „	85 7/16	½	—
O. Leen. 4 „	95½	—	—	„ N. 5 „	75 1/16	5/16	75 3/16
Holl. Spw. . .	—	.	—	„ 54. 2½ „	37 15/16	—	—
Leening 4½ p	—	—	—	Wr. Bk. . *f*	1107	1108	—
Rijn Spw. 4½ „	100		—	„ . . „	—	—	—
M. Wld. 4 „	—	—	—	„ 4 p	—	—	—
Belg. C. 2½ „	.	—	—	*Nap.* L. B. 5 „	—	—	.
Cert. R. 2½ „	52	—	—	Cert. R. 5 „	—	—	—
Frkr. Cert. 3 „	—	—	—	*Den.* O. L. 5 „	—	—	—
Spanje O. 1½ „	25 3/16	5/16	25¼	„ 3 „		—	—
Obl. . . 3 „	—	—	—	*Brzl.* 24. 5 „	—	—	.
„ B. 3 „	37 5/16	⅜	37 5/16	39. 5 „	—	—	.
A. S.	6 1/16	—	—	43. 5 „	97⅛	-	—
B. C.	5¾	13/16	-	52. 4½ „	—	—	—
Portg. Obl. 3 p	44⅞	45	44 15/16	*Sard.* C. 5 „	—		—
Obl. 56 3 „	44 3/16	¼	—	*Peru* 54 4½ „	—	—	—
„ C.	—	—		P.	—	—	—
Rusl. H&C. 5 p	104¾	⅞	104¾	*Eq.* 55. 1 „	14	£ 100	
„ 5 „	104⅛		—	*Venzl.* Obl. 4½ „	27¾	28⅜	—
Cert. Obl. 5 „	94	⅝	—	U. 2 „	11¼	½	—
„ . 4 „	86⅛	¼	86⅛	*Gren.* Obl. 3½ „	19¼	5/16	
„ Stgltz 4 „	85⅞	—	—	U.	- -	—	—
„ N. 4 „	85⅝	—	—	*Mex.* Obl. 3 p	19 9/16	11/16	—
„ 54. 5 „	98⅝	¾	98⅝	N. *Am.* Ph. H. *f*	750	—	—
„ 55. 5 „	99⅝	100	99⅝	Ph. B.	—	—	—
„ H. 5 „	—	—	—	„ R. 6 p	-	—	—
„ L. 5 „	98	—	-	Am. Bank .	—	—	—
„ L. 4½ „	95¾		—	Ill. Sp. A. . .	101½	102	—
Insch. . 6 „	—	—	—	„ Obl. C. B. 7 p	87⅛	¼	87⅛
Cert. . 6 „	67⅛	—	—	Lousiana 5 „	—	—	—
Polen A. . *f*	—	—	—	*Grkl.* Obl. 5 „	—	—	—

Handelm. contant 149⅝. Russische Spoorweg *f* 76; Beijersche dito *f* 27. Oude 2½ pc. Metalliek 36¾. — Beleening 4½. Prolongatie 4½. Disconto 5½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der *Effecten-Societeit:*

P. F. M. UZURET, *President.* IJ. DE KOCK, *Secretaris.*

De beurs was, met betrekking tot de prijzen der binnenl. fondsen genoegzaam onveranderd; russische en oostenrijksche nat. waren tot mindere prijzen te bekomen; Venezuela met eenige vraag. De Ned. Bank heeft het disconto weder met ½ p. c. verhoogd, en op 5½ p. c. gesteld.

PARIJS, 7 October. De 3 pc. renten 68 fr. 15. Spanje 3 pc. 37¾.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 7 Oct. Granen waren heden in onveranderde gesteldheid. *Tarwe* bij gerijven als voren; 131 ℔ w. b, Pools *f* 400; 130 ℔ dito *f* 390, *f* 391; 129 ℔ b. Pools. *f* 360, *f* 363; 121 ℔ Gron. *f* 247; 134 ℔ n. Nassau diets *f* 347, *f* 348; 134 ℔ n. Geld. *f* 345; 127 ℔ geringe b. p. *f* 320.

Rogge in een doen; 121 ℔ Hols. *f* 183; 119 ℔ Arch. *f* 185 partij; 117, 119 ℔ Petersb. *f* 181 à *f* 185.

Koolzaad Deensch *f* 423; op 9 vat, Oct. *f* 471; April *f* 495. *Lijnzaad* een doen; 102, 103 ℔ Arch. *f* 355.

AMSTERDAM, 7 October. *Raapolie* slap; ord. cond. *f* 46¾; vliegend *f* 45½; p° Nov. *f* 45½; p° Dec. *f* 45¾; p° Mei 1858 *f* 46¼ à *f* 46½. *Lijnolie* ord. cond. *f* 46¼; vliegend *f* 45; p° Nov. *f* 44½ à *f* 44¾; p° Dec. *f* 43½ à *f* 43¾. *Hennepolie* ord. cond. *f* 49¾.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 7 October. Den 6den dezer in Texel binnengekomen: *Reyna*, de Jonge, Newcastle; *Thomas & Hannah*, Catchpole, Sunderland; *Mariecia*, Gambardello, Croonstad; *de Vrede*, Ellingsen en *Ellida*, Bolvig, beide van Nerva. Gisteren nog: *Fama*, Kremer, Rio de Janeiro; *Commodore*, Kettler, Odessa, beide l. v. Falmouth. Niets uitgezeild. Wind w. n. w.

Den 6den dezer in Helvoet binnengekomen: *Rotterdam*, Riesman qq., Batavia, l. v. Brouwershaven; de stoomb. *Seine*, Havre; *Louise*, Grangemouth; *Diana*, Fyn, Cardiff; *Ecliptica*, Boomgaard, Swansea; *Patriot*, Patrick, *Agenoria*, Sheed en *Lord Teignmouth*, Esson, alle 3 van Newcastle; *Belmont*, Hamm, Sunderland; *Katharine*, de Groot Bakker en *Gesina Mensinga*, Vlas Pot, beide van St. Petersburg; en uitgezeild: *Venus*, Halesbury en *Argo*, Petersen, beide naar Middlesbro; *Perceverance*, Johns, *Rose*, Smit en *Hermina Annachiena*, Stuitvoet, alle 3 naar Newcastle; *Jauna*, Smilde, Sunderland. Wind z. w. - w.

Den 3den Julij van Amoy uitgezeild: *Vrije Handel*, Stender, Batavia.

Den 19den Sept. te Boston binnengekomen: *Johanna Brons*, Bouman, Rotterdam.

Den 22sten Sept. te Smirna binnengekomen: *California*, van der Valk, Antwerpen; 24 dito *Boreas*, van den Tas, Vlaardingen.

Den 4den dezer te Napels binnengekomen: het ned. oorl. stoomschip GRONINGEN, kapt. luit. Wolterbeek, Spanje.

Den 3den dezer op de hoogte van Douvres: *Tasmania*, Jonker, Amsterdam naar Batavia; 4 dito *drie Vrienden*, Andersen, Batavia naar Amsterdam.

Den 3den dezer te Falmouth binnengekomen: *Regina*, Ingerman, Akyab; *Anna Elisabeth*, Schrikkema, Rio de Janeiro.

Den 2den dezer te Queenstown binnengekomen: *drie Aurelia's*, Evertz, Venetie; *St. Willebrordus*, Boekhout, Livorno.

Den 1sten dezer te Sunderland binnengekomen: *Dirk Arnold*, de Veer, Amsterdam.

AMSTERDAM, 6 October. Het schip *Anna Mergaretha Adriana*, kapt. Stenger, van hier naar St. Petersburg, op Stonescar gestrand, al weg zijn; van de lading zal weinig of niets geborgen worden.

233ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der vijfde Klasse.

14de Lijst. N°. 14870, een prijs van *f* 1500. N°. 201, 16449 en 12988, ieder een prijs van *f* 1000.

*** Getrouwd:
PARAMARIBO, E. TH. LE FEVRE
2 September 1857. en
D. M. AALDEN.

*** Getrouwd:
PUTTEN, W. BERKHORST
den 3den Oct. 1857. met
H. E. HOLSTEYN,
Wed. van *J. Hoogermoolen.*

*** Heden beviel ontijdig van eene DOCHTER *J. C. M. EIKENDAL*, geliefde Echtgenoote van
ZAANDAM, L. J. IMMINK.
1 October 1857.

** Mijne hartelijk geliefde Echtgenoote *D. DIJK*, beviel heden avond voorspoedig van eener welgeschapenen ZOON. W. E. TIMMERMAN.
DALFSEN, 3 October 1857.

*** Mijne Echtgenoot *B. A. H. SWAVING* beviel heden ontijdig doch zeer voorspoedig van een welgeschapen ZOON.
J. G. A. VERHOEFF.
ALKMAAR, 3 October 1857.
Eenige kennisgeving.

*** Mijne geliefde Echtgenoote *ELIZABETH RUYS*, beviel heden voorspoedig van een' ZOON.
ARNHEM, H. C. W. JANSON,
4 October 1857. Ontvanger der Registratie.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene DOCHTER *W. C. M. SMALLENBURG*, hartelijk geliefde Echtgenoot van B. L. VERWEY.
IJSSELSTEYN, 5 October 1857.
Algemeene kennisgeving.

*** ARNHEM, 5 October 1857. Bevallen van eene *doode* DOCHTER *M. F. P. SCHAGEN VAN LEEUWEN — BANNIER.*
Familie, Vrienden en Bekenden, gelieven deze algemeene kennisgeving tevens als bijzondere aan te nemen.

*** Bevallen van een' ZOON *L. H. BROWNE — VAN ROSSUM.*
'sGRAVENHAGE, 5 Oct. 1857.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eene welgeschapene DOCHTER *A. P. VAN LOENEN — RAMBONNET.*
ENKHUIZEN, 5 October 1857. Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eene DOCHTER *G. W. DE WIT*, hartelijk geliefde Echtgenoote van J. BOOT.
EDAM, 5 October 1857.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER *CECILIA ARYZEE* geliefde Echtgenoot van
WOUBRUGGE, G. RODENBERG.
6 October 1857. Eenige kennisgeving.

*** Bevallen voorspoedig van eene DOCHTER *H. E. J. BIENFAIT*, veelgeliefde Echtgenoot van
DELFT, P. A. DE GENESTET.
7 October 1857.

*** Op den 28sten September 1857, is op den *Huize* HOOSDE, Gemeente *s'Odichenberg* overleden, Mejufvrouw JOHANNA CATHARINA THEODORA HAMERS, innig geliefde Dochter van wijlen de gep. Majoor *J. H. Hamers* en Vrouwe J. G. H. KUYPER, Weduwe *J. H. Hamers.*
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Tot onze diepe droefheid, overleed heden op het onverwachts onze geliefde Vader en Behuwd-Vader de Wel-Edele Heer J. H. SCHOLL ENGBERTS, in den ouderdom van 56 jaren. *Uit aller naam*,
ALMELO. A. SCHOLTEN Gzn.
1 October 1857. Eenige kennisgeving.
Wegens buitenlandsche betrekking eerst nu geplaatst.

*** Heden overleed in ruim vijf en zeventigjarigen ouderdom mijn waarde Echtgenoot C. BOOMBERGEN.
DALFSEN, Wede. M. BOOMBERGEN,
1 October 1857. SEPPENVELD.

*** Heden ontsliep, in den ouderdom van ruim 34 jaren, mijn geliefde tweede Zoon, JONATHAN BATZ Jzn., nalatende twee thans ouderlooze Kinderen, te jong om hun verlies te beseffen. Wed. BATZ — MEIST.
UTRECHT, 1 October 1857.
Eenige kennisgeving.

*** Den 2den October 1857, is te DUSSELDORP overleden, de Hoog-Wel-Geboren Heer AUGUST Baron VON GOTSCH, Commandeerend Majoor van het 17de Regiment 2de Battaillon Pruissische Infanterie, in Garnizoen te *Wezel.* Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van bijna acht en zestig jaren, de Heer IZAAK WOUTERS, in leven Lid der Provinciale Staten van *Friesland*, diep betreurd door zijne nagelatene Kinderen.
SNEEK, B. WOUTERS,
3 October 1857. *Uit aller naam.*

*** Na een langdurig, doch geduldig lijden, overleed heden tot mijne diepe droefheid, in den ouderdom van 33 jaren, mijne geliefde Echtgenoote MAARTJE VETHMAN. C. ZIJLSTRA, ACZn.
ARNHEM, 3 October 1857. Eenige kennisgeving

** Heden overleed, tot droefheid van mij, mijne Dochter en Behuwd-zoon, na eene ongesteldheid van vijf dagen, in den ouderdom van 71 jaren, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot ARIE BROUWER, onderwijzer alhier, met wien ik 48½ jaren door eenen gelukkigen echt vereenigd was. M. LEEUWRIK,
BINNEWIJZEND, 2 October 1857. Wed. *A. Brouwer.*

** Na eene langdurige ongesteldheid ontsliep heden avond zacht en kalm, in den ouderdom van ruim vijf en dertig jaren, mijne geliefde Huisvrouw P. BLEYENBERG.
TIEL, 3 October 1857. H. VAN ECK.

** Heden overleed de Zeer-Eerwaarde Heer WILHELMUS VERLAAT, R. K. Pastoor aan *de Nes* en *Zwaluwebuurt*, in den ouderdom van ruim 71 jaren, ten gevolge van eene kortstondige doch hevige ziekte, na voorzien te zijn van de H. Sacramenten der Kerk. Diep betreurd door zijne Gemeente en Vrienden.
NES, 3 October 1857.

** Heden overleed alhier onze waarde Vader en Behuwd-Vader PIETER FORTUIN, in den ouderdom van 72 jaren en acht maanden. Allen die hem in zijn zorgvuldig en werkzaam leven gekend hebben, zullen beseffen wat wij in hem verliezen. *Uit aller naam,*
WORMERVEER, PIETER FORTUIN JR.
3 October 1857. Eenige kennisgeving.

** Heden overleed, na een langzaam verval van krachten, mijn waarde Echtgenoot GERRIT BLEEKER, in den gezegenden ouderdom van 80 jaren en 7 maanden, na tijdig voorzien te zijn van de HH. Sacramenten der stervenden.
ZAANDAM, IMMETJE JONKER,
3 October 1857. Wed. *Gerrit Bleeker.*

** Heden overleed, ten huize mijner Familie te *Aarlanderveen* bij *Alphen*, mijn Dochtertje THEODORA JOHANNA, oud 6 maanden. A. VAN RIJN Tz.
HEEMSTEDE, 3 October 1857.

** Heden overleed ons geliefd jongste Kindje, AGATHA PETRONELLA, in den ouderdom van bijna 17 maanden.
L. H. W. KÖSTER HENKE, Predikant.
E. F. M. KÖSTER HENKE — DE GEUS.
GENT, 4 October 1857. Eenige kennisgeving.

** Ons ouderhart werd heden diep getroffen, door het overlijden van ons innig geliefd Dochtertje GERDA CHRISTINA, in den ouderdom van nagenoeg 11 jaren.
OLDENZAAL, H. P. GELDERMAN.
4 October 1857. J. S. GELDERMAN,
geb. REGENBOGEN.

** Op den 4den October 1857, is te 's GRAVENHAGE in bijna 42 jarigen ouderdom overleden de Hoog Wel-Geb. Heer JAN MAXIMILIAAN Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN, Adjudant van Z. M. den Koning, Ridder der Orde van den Eikenkroon.

** Heden overleed in den ouderdom van ruim twee en zeventig jaren, de Wel-Edele Heer JAN DEDEL, Ridder van de Militaire Willems-Orde 4de Klasse en der Orde van den Nederlandsche Leeuw.
'S GRAVENHAGE, den 4den October 1857.

** Heden overleed na een korte ongesteldheid mijne hartelijk geliefde Echtgenoote GEERTRUI IDA SCHIFT in den ouderdom van 70 jaren, na eene genoegelijke Echtvereeniging van 48 jaren. D. WEIJENBERGH.
ZELHEM, 5 October 1857.

** Heden overleed tot onze diepe droefheid onze Hooggeachte Vader en Behuwd-Vader, de Heer STEVEN MONS, in den ouderdom van bijna 87 jaren.
HAARLEM, *Uit aller naam,*
5 October 1857. J. MONS.
Algemeene en bijzondere kennisgeving.

** Heden overleed na eene kortstondige ziekte in den ouderdom van 51 jaren, mijn geliefde Echtgenoot, de Wel-Ed.-Achtbare Heer P. M. HOEK, Burgemeester van Wateringen, na voorzien te zijn van de genademiddelen der H. Kerk. J. M. VAN OTTERDIJK,
WATERINGEN, Wed. *P. M. Hoek.*
den 6den October 1857.

** Mr. H. GERLINGS Cz. brengt ter kennisse van de aandeelhouders in *de Nederlandsche Maatschappij van algemeene rente-verzekering*, dat de nieuwe COUPONSBLADEN voor de deelhebbers in de eerste Societeit, op vertoon der bewijzen van aandeel, en tegen betaling van 20 cents per stuk, van heden af worden uitgegeven ten zijnen kantore aan de eerste Nieuwe gracht Wijk 6 N°. 253 te Haarlem, alwaar tevens gelegenheid tot deelneming in de vijfde Societeit bestaat.

De opklimming der rente van de eerste Societeit, (hoofdzakelijk op de sterfte gebaseerd) was in 1857 tot het navolgende bedrag.

1e klasse	2e klasse	3e klasse	4e klasse	5e klasse	6e klasse	7e klasse
ƒ 3,73	ƒ 3,98	ƒ 4,23	ƒ 4,95	ƒ 6,31	ƒ 14,68	ƒ 10,48

LUTINE.

De HOUDERS van bewijzen van AANDEEL, in de onderneming betreffende het Wrak van *the Lutine*, met den jare 1821 op het eiland *Terschelling* gevestigd, worden voor zoo verre deze aandeelen bij erfopvolging of vervreemding aan anderen dan de oorspronkelijke deelnemers mogten zijn overgegaan, bij deze uitgenoodigd, daarvan opgaaf te doen met inlevering der voldoende bewijzen van overgang, ten Kantore van den Heer W. E. METHORST, Rokin over de N. Z. Kapel 375 te *Amsterdam*, thans Correspondent der onderneming, en worden tevens bij dezen mede opgeroepen alle zoodanige aandeelhouders als nog ten achteren mogten zijn met hunne fournissementen: of door bijzondere omstandigheden daartoe de oproeping bij circulaire niet mogten hebben ontvangen, tegen ontvangst van een verslag van de actueele staat en toestand der onderneming en behoorlijke kwitantie, die fournissementen ten kantore voorschreven, te komen storten voor den *vijftienden October* eerstkomende.

** Bij den Rector van een Gymnasium in de N. Prov. bestaat goede gelegenheid voor twee JONGE LIEDEN, tot huisvesting, verzorging en verder toezigt op hunne Studiën. Daartoe genegen adressere men zich met *franco* Brieven, bij P. VAN ZWEEDEN, Boekhandelaar te Groningen, onder Letter A.

GEM. BESTUREN, INSTITUTEURS, ONDERWIJZERS!

Een ONDERWIJZER, P. G., bez. van den 2den Rang grondig bekend met het Fransch, wenscht werkzaam te zijn, als Hoofd- of Hulp-Onderwijzer Extern, in eene vaste betrekking, bij voorkeur daar, waar ook gelegenheid bestaat de beg. der Wis- en Stelkunde, Muzijk, Zang of Piano te onderwijzen en het orgel te bespelen. Minder zal men letten op drukke bezigheden, dan wel op eene redelijke belooning; terwijl hij de voldoendste getuigen kan bijbrengen van gedrag, en het voordeelig behandelen der genoemde leervakken.

Brieven *franco.* Adres onder Lett. N. B., bij den Boekh. de Erven J. J. TIJL te Zwolle.

** Een Geneesheer ten Platten Lande, vraagt een BEDIENDE van de Prot. Godsd., tegen genot van Kost, Inwoning en eenig Salaris. Adres *franco*, Letters B. B., aan den Boekhandelaar W. STOKHUYZEN, te Gorinchem.

** F. G. A. PROOT, Apotheker en Chemist te Leyden, verlangt primo November of later, een fatsoenlijk Jongeling, volkomen met de receptuur bekend, om als TWEEDE BEDIENDE werkzaam te zijn, kunnende op eene soliede behandeling staat maken en gelegenheid vinden zijne studiën voort te zetten. Brieven *franco*, bij voorkeur *persoonlijk.*

** Bij een Medicinae Doctor, op een aanzienlijk Dorp in Gelderland, wordt gevraagd, om dadelijk of met primo November a. s. in dienst te treden: Een PROVISOR of APOTHECARS-BEDIENDE. Adres met *franco* Brieven, onder Letter B., aan het Hulpkantoor der Brievenpost, te Barneveld.

** NOTARIS-KLERK.

In eene der voornaamste Steden van Zuid-Holland, wordt door een Notaris gevraagd, een bekwame EERSTE KLERK. Nadere informatien zijn te bekomen, door middel van gesloten *vrachtvrije* Brieven, onder Letter X., bij den Boekhandelaar M. M. COUVÉE, te 's Hage.

** J. DINGEMANS, te Alblasserdam, wenscht wegens voortdurende ongesteldheid eens Ondermeesters dien vervangen te zien, door IEMAND van den 3en of 4en Rang, tevens nu en dan kunnende fungeren als Voorzanger bij de Herv. Gemeente. Brieven *franco.*

** A. BEEK, Mr. Broodbakker te Edam, vraagt een BAKKERS-KNECHT, zijn werk verstaande. Men vervoege zich in *persoon* of met *franco* Brieven, bij A. BEEK, te Edam.

** Voor eene deftige Familie te Amsterdam, wordt gevraagd, een HUISKNECHT, van de Prot. Godsdienst en van goede getuigschriften voorzien. Adres met *franco* Brieven, onder Letter W., bij den Boekhandelaar C. M. VAN GOGH, Leidschestraat te Amsterdam.

LET WEL.

Eene JUFVROUW van goede Familie, P. G., tusschen de 20 en 30 jaren oud, wenschte zich met primo November geplaatst te zien tot assistentie in de huishouding of wel tot verzorging van zeer kleine kinderen. Hierop reflecterenden gelieven zich te adresseren met *franco* Brieven aan A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem, onder Letter P.

** Voor EEN of TWEE MOEDERLOOZE MEISJES, biedt zich, in eene gezonde Geldersche Plaats, eene uiterst gunstige gelegenheid aan, tot het genieten van de meest liefderijke verpleging, gepaard met eene zorgvuldige opvoeding, ontwikkeling en het vereischt onderwijs. Reflecterenden, gelieven zich, met *franco* Brieven te adresseren, bij den Heer W. C. MELLINK, Boekhandelaar te Zutphen, onder Letter Q.

** Men verlangt eene fatsoenlijke VROUW van middelbaren leeftijd. De hoofdvereischte is geschiktheid om eene zieke te verzorgen. Adres met *franco* Brieven, onder Letter B., bij de Boekverkoopers F. KLEEUWENS & ZOON, te Goes.

** *INSTITUTION PROTESTANTE DE JEUNES GENS. Bruxelles rue des Sols 23 près le Parc, dirigée par* G. Acker.

L'enseignement comprend les langues française, anglaise, allemande et les branches nécessaires pour préparer les jeunes gens à la carrière commerciale.

Pour recommandation à s'adresser à Monsr. le Pasteur T. W. Becker, *chapelain de S. M. le Roi des Belges, à Mr.* van Maasdijk, *Pasteur de l'église Flamande-Hollandaise à Bruxelles, et à Mr. le Pasteur* Stoop *à Nymègue, Pays-Bas; pour les prospectus au directeur de l'institution.*

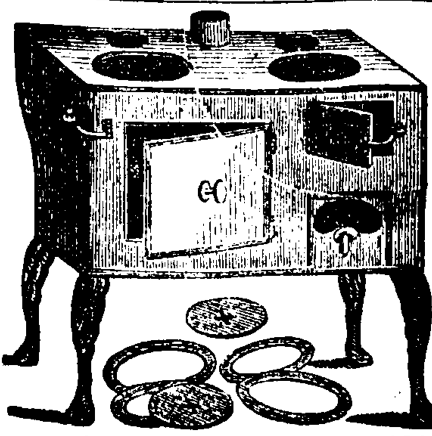
G. ACKER.

W. C. van der Pigge,

IN SIGAREN,

Battejorisstraat 3de huis van de Krocht, heeft eene partij zeer goede SIGAREN ontvangen, dewelke verkocht worden per ¼ Kist à ƒ 3.—

NB. Verzoeke vooral op voornaam en woonplaats te letten.

KOOK-FORNUIZEN.

ALPHONSE DEGON te Leyden, gebreveteerd door Z. M. den Koning der Nederlanden, heeft de eer aan HH. Handelaren, en hen, die zich van zijne Fornuizen willen bedienen te berigten, dat zijn MAGAZIJN ruim voorzien is en hij in staat is aan alle aanvragen onmiddelijk te voldoen.

** Men verlangt in Huur, om terstond te aanvaarden, in een Dorp of in de nabijheid eener Stad, gelegen aan eene der groote communicatie-wegen in de Provincien Gelderland of Utrecht: Een logeabel droog HUIS, bevattende 5 à 6 Kamers met Keuken en verdere gemakken en grooten Tuin; huurprijs van ƒ 200 à ƒ 350. Men adressere zich met *franco* Brieven, onder Lt. A. Z., bij den Boekhandelaar W. J. KRUYT, te Arnhem.

** MEN VRAAGT,

op een Dorp in N.-Braband of Gelderland: Een klein net HUISJE van 3 à 4 Kamers, met een TUIN, voor eene kleine Familie. Adres *franco* Brieven, Letters V. D., bij de Wed. M. MELDER, Boekhandelaresse te Utrecht.

TE DELFT TE HUUR.

Door toevallige omstandigheden komt tegen Januarij of Februarij e. k.: Eene WONING, disponibel van p. m. zeven Vertrekken, tegen eene jaarlijksche Huurprijs van ƒ 400. Desverkiezende zou men eenig Meubilair kunnen overnemen. Adres met *franco* Brieven, onder de Letters V. K., bij H. KOSTER, Boekverkooper der Kon. Acad. te Delft.

** Een medic. & obst. Doctor, wenschende eene geschikte STANDPLAATS overtenemen met zeer goede vooruitzigten, vervoege zich ten spoedigste bij den Heer D. VAN DER WAAL SPRUYT, Apotheker & Chemist te Utrecht in *persoon* of *franco* aanvrage.

** Te KOOP, dadelijk te aanvaarden: Een geheel vernieuwd HEERENHUIS met grooten TUIN, geheel Watervrij. Te bevragen bij den Notaris DE MAN LAPIDOTH, t Culenborg.

** Door vervanging van Gaslicht, wordt tot zeer billijke prijs te KOOP aangeboden: Eene fraaije witgeschilderde IJzeren KERKKROON, met daarbij behoorende tien Engelsche Lampen, en veertien dito Lampen, om langs de Muren te plaatsen. Te bevragen met *franco* Brieven, onder het woord „Kerkkroon", bij den Heer K. VAN HULST, Boekhandelaar te Kampen.

** H. VRIESENDORP, J. P. M. BOONEN, E. MAURITZ, A. C. VAN WAGENINGEN JR. en P. J. DE KANTER JR., Makelaars te Dordrecht, als last hebbende van hunne Meesters, zijn voornemens te Veilen en te Verkoopen: 2500 Vuren en Grijnen Koperwijksche Balken, maats en ondermaats, van 4 El 5 Palm (16 Vt.) tot 8 El 5 Palm (30 Vt.) Voorts eene aanzienlijke partij Deelen, Juffers, Kolders en meer andere **HOUTWAREN.** Welke twee dagen vóór de verkooping genommerd zullen liggen: de Balken in het Maartensschat en het overige in de Loodsen en Erven van *Jacob Vriesendorp en Zoonen.* De Verkooping zal zijn bij *J. Zahn*, in *het Nederlandsche Koffijhuis*, over het Marktplein, op Vrijdag den 9den October 1857, des namiddags ten half drie ure precies. Nader onderrigting is te bekomen bij bovengenoemde Makelaars.

** G. W. WESSELING, zal op Vrijdag den 9den October 1857, des namiddags ten drie ure, te Amsterdam, in *de Witte Zwaan*, op den Nieuwendijk, presenteren te Verkoopen: Eene partij RHIJNSCHE HOUTWAREN, bestaande in eene mooije nieuwe partij Dennen en Greenen, eene mooije nieuwe partij Eiken Balken, Roeden, Klossen, Kromhers en andere HOUTWAREN. Liggende als bij Notitien wordt aangewezen, die aan het Kantoor van BONTEKONING en AUKES, te verkrijgen zijn.

** G. W. WESSELING, zal op Maandag den 12den October 1857, des namiddags ten half drie ure, te Amsterdam, in *de Witte Zwaan* op den Nieuwendijk, presenteren te Verkoopen: Eene extra mooije nieuw aangevoerde partij Greenen en Vuren, Dramsche, Frederikstadtsche, Bijhavensche, Riga, Narva, Dantziger en AMERIKAANSCHE Balken; Noordsche Spieren, Riga, Lovisa, Hamburger, Dantziger en Noordsche Deelen en Platen; Windauw en Narva Sparren, Battings, Juffers, Ellens, Colters, Eikenhout; eene partij Memelsche Kluften en een partijtje DENNEN, VUGTEN en GREENEN en andere **HOUTWAREN.** Liggende in den Binnenkant en op den Wal.

** VERKOOP VAN AFBRAAK.

C. DONKER, Notaris te Benningbroek, zal op Dingsdag den 13den October 1857, voormiddags 10 ure, in de nabijheid der R. C. Kerk te Wognum, publiek presenteren te Verkoopen:

Eene zeer aanzienlijke partij AFBRAAK, bestaande in: Balken, Ribben, Sparren, Planken, Deuren, Ramen, Kozijnen, Marmeren Schoorsteenmantel, Hardsteenen Dorpels, Metselsteenen, Marmersteenen enz. Alles afkomstig van de geamoveerde R. C. Kerk en Pastorie aldaar. Betaling contant.

** ENGESMET & SARLET, zullen Verkoopen te Haarlem aan de Hooimarkt W. 1. N°. 127, op Dingsdag 13 October 1857, de GOEDEREN, nagelaten door wijlen Mevrouw BIEMANS, geb. WEYTLANDT, bestaande in een Eikenhout Linnenkasje, een Mah. Penandkasje, een Ronde en Speeltafels, een keurig Wortelhout Dames Werktafeltje met speelwerk; voorts diverse Meubelen, Spiegels, eene fraaije Tafel-Pendule en Ornementen, Porceleinen, Glas-, Verlakt-, Koper- en IJzerwerk, waaronder eene goeden Turfhaard, Tafel- Bed- en Lijflinnen, zindelijke Vrouwen kleederen, goed gevuld Beddengoed, Statie- en andere Gordijnen, Vloerkleeden en Karpetten, en wat verder te Koop zal worden aangeboden; verder Juweelen, Goud- en Zilverwerk en eenige Boeken, door *Tollens*, *Bilderdijk* en anderen.

Zaturdag den 10den October particulier en Maandag den 12den van 10 tot 4 ure te zien.

** **VERKOOPING** van drie- en vierjarig RIJSWAARDENHOUT en van TEEN, uit de Waarden van den Lekkendijk Bovendams, op Zaturdag 17 October 1857, des namiddags ten één ure, in het Gebouw *het Keizerrijk*, aan de Ganzenmarkt te Utrecht. Breeder bij Billetten.

** VERKOOP — BOUWMANS-WONING.

De BUITENPLAATS *RHIJNLEVEN* met BOUWMANS-WONING en verder Getimmerte, benevens ongeveer 32 Bunders WEI- en HOOILAND (alles te aanvaarden 1°. Januarij en 1°. Mei aanstaande) onder Bodegraven en Zwammerdam zijn in bod gekomen op . . ƒ 50.000:—

De Afslag zal op Maandag den 12den October 1857 des

voormiddags ten elf ure plaats hebben in het *Gemeentehuis* te Bodegraven.
Nadere informatien ten Kantore van den Notaris J. B. DUISENBERG te Boskoop.

*** J. VAN DER VLUGT, J. VAN WESTERKAPPEL en N. WAALEWIJN, Makelaars, presenteren (als lasthebbende van hunne principalen) op Zaturdag den 24sten October 1857, in het Logement *„de Gouden Leeuw,"* te Haarlem, in publieke Veiling te Verkoopen, ten overstaan van den Notaris Mr. P. MABÉ JUNIOR:

N°. 1. Een hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS en ERVE, staande en gelegen aan de oostzijde van de Kleine Houtstraat, tusschen de Turf- en Helmbrekerstegen, te Haarlem, geteekend Wijk 2 N°. 1053, en bij het Kadaster bekend in Sectie D. onder N°. 763, ter grootte van 78 Ellen.

Dit Perceel zal *niet publiek* te zien zijn, maar, na voorafgaande belet-vraging, bezigtigd kunnen worden op *Dingsdag* en *Donderdag*, van voormiddag 10 tot 12 ure.

N°. 2. Een HUIS en ERVE, staande en gelegen aan de oostzijde van de Lange Veerstraat, bij de Korte Veerstraat, te Haarlem, geteekend Wijk 2 N°. 1076, en bij het Kadaster bekend in Sectie D. N°. 1197, ter grootte van 28 Ellen.

Breeder bij biljetten omschreven en nadere informatie bij bovengemelde Makelaars. De bewijzen van Eigendom en Veilconditien zullen drie dagen vóór en op den verkoopdag ter visie liggen ten Kantore van den Notaris voornoemd.

*** N. J. VAN BEMMEL, J. H. BRINKMAN, J. VAN DER VLUGT, T. A. LIWIJN, N. WAALEWIJN, W. M. VAN BEMMEL en JAN BROESE, Makelaars, presenteren (als lasthebbende van hunne Principalen), op Zaturdag den 24sten October 1857, in het Logement *den Gouden Leeuw*, te Haarlem, in publieke veiling te Verkoopen:

Ten overstaan van den Notaris C. J. MERENS:

Een groot, schoon, hecht en sterk Dubbeld HUIS en ERVE, staande en gelegen te Haarlem, aan de Westzijde van de Groote Houtstraat, met daarachter gelegen Plaats en Tuin, met eene vrije Poort of Uitgang in de Koningstraat, geteekend Wijk 4, N°. 26, bij het Kadaster bekend in Sectie C, onder N°. 861, ter grootte van 3 Roeden, 50 Ellen.

Dit Perceel is niet op den gewonen kijkdag te bezigtigen, maar alleen des Woensdags en Zaturdags van 1 tot 4 ure, mits vooraf belet vragende.

Breeder bij Biljetten omschreven en nadere informatien bij bovengemelde Makelaars. De Bewijzen van Eigendom en Veilconditien zullen drie dagen voor en op den Verkoopdag ter visie liggen ten Kantore van den Notaris voornoemd, alsmede Copie der Veilconditien ten Kantore van den Notaris C. J. G. DE BOOY, te Haarlem.

*** J. VAN DER VLUGT, H. C. TOMBERGH en N. WAALEWIJN, Makelaars, presenteren (als lasthebbende van hunne Principalen), op Zaturdag den 24sten October 1857, in het Logement *den Gouden Leeuw*, te Haarlem, in publieke veiling te Verkoopen, ten overstaan van den Notaris Mr. H. A. F. D. VAN MEEUWEN:

N°. 1. Eene kapitale HUISMANS- of BOERENWONING, met STALLING voor 29 stuks Hoornvee, HOOI- en WAGENHUIS, ERF, WERF, TUIN en verdere Getimmerten, staande en gelegen aan de Zuidzijde van de Zomervaart, even buiten doch onder de jurisdictie der Stad Haarlem, get. buiten Quart. 1, N°. 38, groot 7 Roeden, 50 Ellen, Kadastraal bekend Sectie E, N°. 255, groot 6 Roeden 72 Ellen, en voor een gedeelte ter grootte van 78 Ellen van het Perceel, Kadastraal bekend onder Sectie E, N°. 254, ter grootte van 3 Roeden, 18 Ellen.

Dit Perceel is Verhuurd tot 1° Mei 1858.

N°. 2. Twee ARBEIDERSWONINGEN en ERVEN, staande en gelegen achter het voorgaande Perceel met een uitgang aan de Zomervaart, groot 2 Roeden, 40 Ellen, uimakende het overige gedeelte van het Perceel, Kadastraal bekend Sectie E, N°. 254, ter grootte van 13 Roeden, 18 Ellen.

N°. 3. Een stuk extra weltoegemaakt WEI- of HOOILAND, gelegen in den Zuider-Polder, aan den Zomervaart, even buiten doch onder de jurisdictie der Stad Haarlem, belend ten N. Vrouwe *A. E. W. Koenen*, Echtgenoote van den Wel-Edel Geb. Heer Jhr. Mr. *D. Rutgers van Rozenburg*, ten O. den Heer *H. H. Peters*, ten W den Hoog Edel Geb. Heer Mr. *J. D. L. E.* Baron *van Brienen* en *J. Vrolijk*, ten Z. de Zomervaart, Kadastraal bekend Sectie E, N°. 94 en 97, groot 2 Bunders, 87 Roeden, 50 Ellen.

Met Kersmis 1857 buiten Huur.

N°. 4. Drie Vijfde Gedeeltens in twee stukken extra weltoegemaakt WEI- of HOOILAND, gelegen in den Romolen-Polder, aan den Vijfhuizerweg, onder de Gemeente Haarlemmerliede, belend ten N. den Hoog Edel Geb. Heer *F. J.* Baron *van Wijkersloot van Weerdensteyn*, ten W. het Hofje van Alkemade en den Wel-Edel Gestr. Heer Mr. *J. P. A. van Wickevoort Crommelin*, ten Z. Mej. *H. W. van Ginkel*, Echtgenoote van den Heer *H. J. Reerink*, ten O. den Vijfhuizerweg, Kadastraal bekend Sectie G, N°. 112 en 115, in 't geheel ter grootte van 2 Bunders, 42 Roeden, 40 Ellen.

Met Kersmis 1857 buiten Huur.

Breeder bij Biljetten omschreven. Nadere informatien bij bovengemelde Makelaars. De Bewijzen van Eigendom en Veilconditien zullen drie dagen voor en op den Verkoopdag ter visie liggen ten Kantore van den Notaris voornoemd.

*** **VOOR *f* 8,50 IN PLAATS VAN *f* 20,** wordt zoo lang de voorraad strekt afgeleverd, door P. A. DE JONG, te Arnhem, en te bevragen bij alle Boekhandelaren:

HISTORISCH EN ROMANTISCH ALBUM.

Uitgezochte Lektuur voor den beschaafden stand geillustreerd met meer dan 60 Staalgravuren, 5 Deelen bevattende meer dan 2000 pag. druks, in half linnen banden. Het Historisch en Romantisch Album bevat eene keurlezing van hetgeen op het gebied der Land- en Volkkunde voorkomt Historische Verhalen, Gedichten, Novellen enz. enz. Het is zeer aantebevelen voor Leesgezelschappen, Volks-Bibliotheken, enz.

EVANGELIE-SPIEGEL.

MAANDSCHRIFT TER BEVORDERING VAN CHRISTELIJK LEVEN,

UITGEGEVEN ONDER REDACTIE VAN

Dr. L. S. P. MEIJBOOM.

Inhoud der October-Aflevering.

A. D. LOMAN. Paulus en de Zuilen-Apostelen, volgens Gal. II. Eene Les voor onze dagen. (Eerste gedeelte.)
J. A. SNELLEBRAND. Luc. XXII. : 29*b*. „Zalig zijn de Onvruchtbaren."
J. P. DE KEYZER. Hoe de Heer het genot der wereld ontwijkt.
J. C. ZAALBERG Pz. De eerste Gemeente twist. (Vervolg.)

In de vorige Afleveringen van dezen Jaargang vindt men Bijdragen van de Heeren: *H. van Berkum, R. Koopmans van Boekeren, A. W. van Campen, C. E. Crull, T. van Duinen, P. Hofstede de Groot, J. Hooykaas Herderscheê, C. H. van Herwerden C. Hz., J. Hoek, R. Bennink Janssonins, J. P. de Keizer, J. H. Maronier, L. S. P. Meijboom, P. C. Molhuysen, J. H. Sonstral, H. Steenberg, J. P. Stricker, J. C. Zaalberg Pz. en W. C. van der Zwaag.*

Bij de meeste Boekhandelaren en bij de Uitgevers, **GEBROEDERS KRAAY**, te Amsterdam, staat de gelegenheid open tot het inteekenen op dit Tijdschrift, dat meer en meer de algemeene aandacht trekt en reeds ongeveer elf honderd Inteekenaren telt.

De prijs is *f* 2,50 per Jaargang van 12 Afleveringen, en dus zoo gering, dat de Inteekening voor weinigen te kostbaar wezen zal.

Voor *f* 2,75 in plaats van *f* 10.

LEESMUSEUM.

UITGEZOCHTE VERZAMELING DER NIEUWSTE VOORTBRENGSELEN VAN BUITENLANDSCHE LETTERKUNDE,

4 Deelen elk van pl. m. 200 Bladz. in 2 kolommen compres gedrukt met 12 zeer fraaije Platen versierd, in roijaal Octavo, met nette gekleurde Omslagen. De inhoud staat nagenoeg gelijk met 10 gewone Boekdeelen van Vijftien Vellen druks elk.

20 *Deelen Romans voor f* 2,75.

L. de Gozlan, drie verhalen. Tafereelen uit Zuid-Afrika. Dora Asherton. Russische Novellen. Verhalen uit de zamenleving. Mina de Wangel en San Francesca a Ripa. Een kijkje in Nommer 5. Een kunstenares der 18e Eeuw. Een Huwelijk in de Groote Wereld. Het Roode Lint en andere Verhalen. Schetsen uit Noord-Amerika. Nieuw-Holland. Nieuw-Zeeland en Californie. De Raven. Eene Joodsche Vertelling. Vergissingen aan alle kanten. De Saint Genois. Losse Bladen. Töpffer, Voetreisje door de Alpen en Italie. Tooneelen uit het Oostenrijksche Soldatenleven. Uit het Zuiden, Korsika en Portugal. Een Kleêrmaker die Lezen noch Schrijven kan. Verscheidenheden, Wetenschap en Verdichting.

à Contant en op *franco* aanvrage bij **J. H. VAN DER BEEK**, Reguliersbreestraat het 4de huis van de Botermarkt, te Amsterdam.

Om op te ruimen. I. WAGENAAR, Vaderlandsche Historie, 21 Dln. met Platen en Portretten compl: voor *f* 10,50. II. M. STUART, Romeinsche Geschiedenissen, 20 Dln. compl. voor *f* 12. III. A. FOKKE SIMONSZ, Catechismus der Wetenschappen, Schoone Kunsten enz., 11 Dln. compl. voor *f* 4,25. IV. ENGELBERTS GERRITS, Schoonheden en merkwaardige Tafereelen uit de Nederlandsche Geschiedenis, 8 Dln. met Platen voor *f* 8,50. V. Werken over *Frederik den Grooten Koning van Pruissen*, 11 Dln. voor *f* 6,50. VI. JAMES COOK, Reizen rondom de Wereld, 13 Dln. met Platen geb. voor *f* 8,50. VII. SOMMER en VON LITTROW, Tafereel van het Heel-Al, 4 Dln met Pl. laatste uitgave roijaal octavo voor *f* 10,50. VIII. UILKENS, de Volmaaktheden van den Schepper met het vervolg door *van Hall*, 7 Dln. voor *f* 6,50.

NB. Van elk der bovenstaande werken is slechts één Exempl. voorhanden.

*** **PUBLIEKE VERKOOP VAN ONROEREND GOED.**

De Notaris J. W. D. KAEMPFF te Raalte zal op Zaturdag den 17den October 1857 der voormiddags ten 11 uren in het Logement *de Zwaan* te Raalte doen inzetten en 14 dagen later zijnde den 31sten October 1857 ter zelfder uur en plaats Verkoopen:

Het rentegevend LANDGOED

HET LANGKAMP genaamd

alleraangenaamst gelegen op vijf minuten afstands van het Dorp Raalte aan den grindweg naar Wijhe in de onmiddelijke nabijheid van den Straatweg naar Zwolle, bestaande uit eene voor weinige jaren nieuw gebouwde Heeren-Huizinge bevattende vier Beneden en twee Boven-Kamers, allen Behangen en twee van behoorlijke Stookplaatsen voorzien; verder ruime Keuken een uitmuntende Kelder, Regenbak en Put; voorts uitgestrekte Tuin, en ex quise Vruchtboomen, fraaije Wandelingen, Boerenerven, Bouw-, Weide-, Hooilanden en Boschgronden, te zamen ongeveer groot 34 Bunders 57 Roeden en 90 Ellen. Alles breeder bij billetten omschreven.

Het Huis is te bezigtigen des Dingsdags en Donderdags van des voormiddags ten 11 tot des namiddags ten 3 uren mits voorzien van een toegangkaartje verkrijgbaar bij voornoemden Notaris en den Heer Griffier bij het Kanton-geregt te Raalte tegen betaling van 25 cents, geschiedende voorts de aanwijzing door den Bouwman G. J. VAN EERTEN.

Nadere informatien te bekomen op *franco* aanvrage ten Kantore van den Notaris voornoemd.

*** Door de ERVEN C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA is aan de Inteekenaren verzonden:

N°. 14 van den Jaargang voor 1857 van het

GODSDIENSTIG HUISBLAD.

Stichtelijke Lectuur voor Verstand en Hart,

onder Hoofdredactie van

Dr. E. J. DIEST LORGION

en Medewerking van een aantal met roem bekende Vaderlandsche Geleerden.

INHOUD: *Bijbelverklaring.* Een iegelijk zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd: Rom. 14, vs. 5*b*. — *Kerkelijke Geschiedenis. Petrus Paulus Vergerius*, nuntius van den Paus, legaat van Christus. — *Mengelingen.* De wereldverlossende magt van het Christendom. — Een woord ter aanbeveling van het werk van Dr. *Daniël Schenkel: De Hervormers en de Hervorming, in betrekking tot de taak, door de Hervorming aan de Evangelische Kerk opgelegd, geschiedkundig toegelicht.*

Jaarlijks verschijnen 26 Nommers in roijaal octavo, tegen den prijs van ***f* 4,—.**

*** H. A. M. ROELANTS, te Schiedam, heeft verzonden:

EENE GOEDKOOPE UITGAAF VAN

VIJF MAANDEN.

EEN BOEK VAN VERTROOSTING OP DEN WEG DES LIJDENS.

DOOR

C. VAN SCHAICK.

Gr. 8°. 400 Bladzijden Druks. Prijs *f* 1.50.

NIEUWE WERKEN.

BELANGRIJK EN GOEDKOOP.

VAN DRUTEN & BLEEKER te Sneek geven uit:

THIELE, Geschiedenis der Christelijke Kerk, door H. VAN BERKUM, 2 Dln. 524 pag's *f* 1,80.

BURMEISTER, Geschiedenis der Schepping 3 Dln. 861 pag's *f* 3,50.

JOHNSTON, De Scheikunde in het Dagelijksch leven 3 Dln. 672 pag's *f* 3,—.

ROTTECK, Veertig jaren, Geschiedenis van den laatsten tijd 3 Dln. 852 pag's *f* 3,30

CRÜGER, Grondbeginselen der Natuurkunde, door de eenvoudigste proeven toegelicht, 1 Deel, met 140 Houtsneêfiguren, 238 pag's *f* 1,20.

BERGHAUS, Wat men van de Aarde weet en hoe men tot de kennis daarvan is gekomen 1ste—3de afl. 192 pag's *f* —,75.

Het meer en meer toenemend debiet dat deze onderneming te beurt valt is den uitgevers een bewijs dat het publiek hunne pogingen, om voor weinig geld eene keurige verzameling belangrijke werken uittegeven, waardeert. Zij bevelen die aan iedereen bij voortduring aan.

*** H. FRIJLINK, te Amsterdam, heeft heden aan de Inteekenaars verzonden;

1. NIEUWE HAND-ATLAS DER AARDE, in haren tegenwoordigen toestand. Door H. FRIJLINK. *Tweede uitgave*, in 25 Kaarten. *Afl.* 2, bevattende *a.* het NOORDELIJK HALFROND, tot 50° n. br. De jongste *Noordpool-ontdekkingen* zijn er in opgenomen. — *b.* SPANJE en PORTUGAL. Met bijkaarten van *Madrid, Lissabon en omstreken, Cadix, Gibraltar en de Canarische Eilanden.*

Dit werk is compleet in 12 Afl., die elkander maandelijks geregeld opvolgen. Prijs per Afl. *f* 1,40.

Aflevering 1 (dat 1 Sept. ll. het licht zag) bevat: **EUROPA. — DE NEDERLANDEN** (geheel nieuw), met bijkaarten van *Amsterdam, Haarlem en omstreken, 's Gravenhage en omstreken, Arnhem en omstreken*, en het zoogenaamde *Gat van Texel*, met de daarbij gelegene kuststreken. — **OOSTENRIJK**, geheel op nieuw bewerkt, met bijkaarten van *Weenen en omstreken, het Salzkammergoed en omstreken*, en platte gronden van *Weenen, Milaan, Venetië, Buda-Pest, Praag en Krakau.*

2. NIEUW HANDBOEK DER AARDRIJKSKUNDE, met *Geschiedkundige Aanteekeningen*, zoo naar de voornaamste Geschiedschrijvers en Aardrijkskundigen, als naar andere bronnen bewerkt door H. FRIJLINK.

Compleet in 12 Afl., even als de Hand-Atlas. Prijs per Afl. 30 Cents.

De **eerste Aflevering**, die men bij alle Boekhandelaars ter bezigtiging kan vragen, mag **opengesneden** worden.

Aflevering 1 houdt in:

Inleiding. — Wiskundige Aardrijksbeschrijving. — Natuur- en Staatkundige Aardrijksbeschrijving. — Europa. — Portugal (*voorafgegaan door de Geschiedenis van dit Rijk*). — Spanje (*voorafgegaan door zijne Geschiedenis*). — Frankrijk (*ook hier gaat de Geschiedenis vooraf*)

Aflevering 2 bevat:

Frankrijk (*beschrijving*). — Het Britsche Rijk (*even zoo door de Geschiedenis er van voorafgegaan. — De Geschiedenis van Skandinavië.* Beschrijving van Denemarken, Zweden en Noorwegen.

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.